

Н. Підбережник

**ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ
МОВНИМИ ВІДНОСИНАМИ В УКРАЇНІ**

Проаналізовано нормативно-правову базу публічного управління мовними відносинами в Україні. Охарактеризовано законодавство України та міжнародні договори, ратифіковані Україною, щодо забезпечення мовних прав національних меншин. Проаналізовано правовий статус української мови. Доведено суперечливість Закону України “Про засади державної мовної політики” Конституції України та визнано його таким, що сприяє мовно-культурній дезінтеграції українського суспільства, становить загрозу національній безпеці України.

Ключові слова: публічне управління, мова, державна мова, мовні відносини, етнополітичні процеси, національні меншини, національна безпека.

Питання мовних відносин в Україні на сьогодні є одним із пріоритетних у політичному дискурсі держави. В умовах домінування російської мови у ключових сферах суспільно-політичного життя виникла проблема не лише гарантування мовних прав нацменшин, але й збереження статусу української мови як державної та як одного із факторів національної консолідації української нації, існування Української держави загалом. Адже на сьогодні одна із ключових ознак національної ідентичності державотворчого етносу – українців – українська мова опинилась під загрозою перетворення із державної у міноритарну. Тому поруч із гарантуванням та забезпеченням мовних прав національних меншин ключовим завданням публічного управління у сфері етнополітичних відносин є забезпечення існування та всебічного розвитку української мови, практичної реалізації її статусу як державної, передусім формування ефективного правового механізму мовних відносин в Україні.

Проблему етнополітичних процесів в Україні досліджували О. Антонюк, І. Варзар, О. Картунов, І. Кресіна, Г. Луцишин. Питанню правового регулювання мовних відносин в Україні присвячені роботи В. Євтуха, О. Картунова, Б. Козьмука, В. Колісника, О. Майбороди.

Питання мовних відносин в Україні більшість дослідників переважно розглядають у контексті етнополітики загалом. Проте аспект законодавчого забезпечення публічного управління мовними відносинами в Україні вивчено недостатньо. Це й зумовило актуальність даного дослідження.

Мета статті – дослідити особливості правового забезпечення публічного управління мовними відносинами в Україні та виокремити проблемні його аспекти.

Належне публічне управління мовними відносинами є однією із складових забезпечення національної безпеки України, а на сьогодні, і військової безпеки зокрема. Тому законодавство та нормативно-правові акти, що регулюють мовні питання, є важливою складовою нормативно-правової бази у сфері етнополітичних відносин в Україні. Частина з них стосується гарантування мовних прав національних меншин, таких як: право на використання мови приватно, публічно та в рамках спілкування з державними установами; право на вивчення своєї мови представниками нацменшин;

право здійснювати навчально-виховний процес мовою нацменшин у школі та дошкільних навчальних закладах. Водночас, у низці законодавчих актів закріплено статус української мови як державної та окреслено ключові сфери її використання. Зокрема, ключові положення щодо функціонування мов в Україні визначають ст. 10, 11, 12 Основного Закону України [1]. Так, відповідно до ст. 10 Конституції України, державною мовою в Україні визнано українську, і завдання держави у мовній сфері полягає у забезпеченні всебічного розвитку і функціонування української мови в усіх сферах суспільного життя на всій території України. Формування статусу української мови як державної робить її складовою конституційного ладу держави на рівні з такими складовими, як територія та державні символи.

Крім цього, Конституція, гарантуючи вільний розвиток, використання і захист російської, інших мов національних меншин України, виокремлює та підкреслює особливий статус російської мови серед мов національних меншин.

Ст. 11 встановлено зобов'язання держави щодо сприяння консолідації та розвитку української нації, її історичної свідомості, традицій і культури, а також щодо розвитку етнічної, культурної, мовної та релігійної самобутності всіх корінних народів і національних меншин України.

Ст. 53 Конституції України встановлено, що громадянам, які належать до національних меншин, відповідно до закону, гарантується право на навчання рідною мовою чи на вивчення рідної мови у державних і комунальних навчальних закладах або через національні культурні товариства.

Забезпечення мовних прав національних меншин в Україні регулюється низкою законодавчих актів. Так, ст. 4 Закону України "Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні" дозволено поруч із державною мовою видавати друковані засоби масової інформації іншими мовами, що підкреслює мовний плюралізм та дозволяє реалізовувати право етнічних груп на використання своєї мови у сфері "друкованого слова". Ст. 6. Закону України "Про звернення громадян" гарантує право громадянам звертатися до органів державної влади, місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності, об'єднань громадян, посадових осіб українською чи іншою мовою, прийнятною для сторін. Рішення щодо звернень громадян та відповіді на них можуть бути викладені в перекладі мовою спілкування заявника [2].

Відповідно до Закону України "Про місцеве самоврядування" гарантує право на участь у місцевому самоврядуванні за належністю до відповідних територіальних громад громадянам, Закону України "Про місцеве самоврядування". Крім цього, до виняткової компетенції сільських, селищних і міських рад віднесено питання вирішення питання про мову (мови), якою користується у своїй роботі рада, її виконавчий комітет і яка використовується в офіційних оголошеннях, відповідно до чинного законодавства. Згідно із ст. 8, держава заохочує здійснення видавничої діяльності, виготовлення і розповсюдження видавничої продукції державною мовою та мовами національних меншин, що проживають в Україні [3].

Складовою частиною національного законодавства щодо забезпечення мовних прав національних меншин є міжнародні документи. Зокрема, відповідно до ст. 10 Рамкової конвенції про захист національних меншин, ратифікованої Україною, держава зобов'язана визнавати за кожною особою, яка належить до національної меншини, право на вільне і безперешкодне використання мови своєї меншини, приватно та публічно, в усній чи письмовій формі. У місцевостях компактного проживання осіб, що належать до певних

національних меншин, на їх прохання, держава, по можливості, повинна намагатись забезпечити використання ними своєї мови у спілкуванні з органами державної влади. Ст. 14 Рамкової конвенції зобов'язує визнати за представниками національних меншин право вивчати свою мову, а в місцевостях традиційного їх проживання, і якщо вони становлять більшість населення – забезпечити по можливості та в рамках освітньої системи належні умови для викладання мови відповідної меншини або для навчання цією мовою [4].

Поруч із декларуванням забезпечення мовних прав національних меншин, на жаль, у сфері мовних відносин в Україні на сьогодні виникла ситуація, коли українська мова, статус якої в Основному Законі України закріплений як державної, займає другорядне місце за сферами застосування поруч із російською як мовою однієї з національних меншин. Незважаючи на те, що, відповідно до ст. 6 Закону України “Про основи національної безпеки України” [5], забезпечення розвитку і функціонування української мови як державної, в усіх сферах суспільного життя на всій території України визнано одним із пріоритетів національних інтересів, реально “забезпечення розвитку і функціонування української мови як державної в усіх сферах суспільного життя на всій території України” реалізується не в повному обсязі. Одним із заходів щодо нівелювання статусу української мови як державної та витіснення її зі сфери публічних відносин на окремих територіях України стало прийняття Закону України “Про засади державної мовної політики”. Він ґрунтується на Європейській хартії регіональних мов або мов меншин, яку Україна ратифікувала у 2003 р. Необхідно наголосити, що цей документ був прийнятий Радою Європи 5 листопада 1992 р. із метою досягнення більшого єднання між її членами, охорони історичних регіональних мов або мов меншин Європи, частина з яких перебувають під загрозою відмирання. В основі Європейської хартії регіональних мов або мов меншин (далі – Хартія) є концепція “культурного розмаїття і стабільності”, а основне призначення “захист мов, які мають невелику кількість носіїв, збереження та розвиток культурного багатства і традицій Європи. Підкреслюючи важливість міжкультурного діалогу і багатомовності, у Хартії зазначено, що розвиток регіональних мов або мов меншин не повинен ставити під загрозу існування офіційних мов.

Європейська Хартія про регіональні мови і мови меншин в Україні вступила в дію у 2006 р. Проте об'єм і деталізація зобов'язань, узятих Україною щодо неї чітко визначено не було. Закон України “Про ратифікацію Європейської хартії регіональних мов або мов меншин” [6] поклав на державу надмірні зобов'язання щодо особливого захисту тих мов, які цього не потребують, і залишає поза сферою своєї дії низку мов, яким справді потрібні особливий захист і підтримка.

Основними причинами цього стали відсутність ретельного експертного вивчення Європейської хартії про регіональні мови і мови меншин перед її підписанням, глибокого аналізу мовної ситуації в Україні та фахове обґрунтування необхідності захисту тієї чи іншої мови; подання на ратифікацію до Верховної Ради України тексту Хартії у перекладі українською мовою, здійсненому, всупереч елементарним правилам, не з офіційних копій автентичних примірників (англ. і фр. мовами), а з далекого від досконалості російськомовного перекладу. У підсумку базовий термін “regional or minority languages” (англ.) (“langues regionales ou minoritaires” (фр.) був неправильно перекладений українською мовою як “регіональні мови або мови меншин”. Його правильним українським відповідником є – “регіональні або міноритарні мови”, тобто ті мови, що використовуються у певному регіоні і є менш поширеними, ніж інші в межах цього

регіону. У базовому терміні англійського тексту Хартії слово *minority* має значення не “меншини”, а “меншості” і вживається для означення меншої кількості людей, які розмовляють тією чи іншою мовою, а не для означення етнічної одиниці. Правильність такого тлумачення і перекладу підтверджується тим, що в англійській мові слово *minority* має також значення “меншість” у сенсі кількості, а не етнічної приналежності. Саме тому у ст. 1 “в” Хартії, де визначено термін “територія, на якій використовується регіональна або міноритарна мова”, йдеться не про мову певної національної меншини, а про мову, яка є засобом спілкування певної кількості осіб [7].

Все це створило підґрунтя для загострення мовної ситуації в країні, коли ряд місцевих рад на Сході та Півдні України, порушуючи Конституцію України, почали ухвалювати рішення щодо надання російській мові офіційного статусу регіональної. У підсумку, Європейську хартію регіональних мов або мов національних меншин в Україні використали як основу з метою довести до стану міноритарної державну українську мову і зупинити процес утвердження України як суверенної держави.

Незважаючи на твердження генерального секретаря Ради Європи Т. Девіса, висловлене на конференції в Більбао 20 квітня 2009 р., що Хартія сприяє збереженню політичної стабільності при територіальній цілісності, оскільки в її основі “лежить визнане міжнародною спільнотою положення про те, що мовне розмаїття зрештою послабить напруження, які виникають у відносинах між більшістю й меншістю. Рада Європи та ОБСЄ, зокрема в контексті зростання їх співробітництва у сфері прав національних меншин, заявляють про свою підтримку Хартії за її внесок у збереження миру й стабільності в усій Європі”, текст даного документа країни-члени Ради Європи сприйняли неоднозначно. Зокрема, Конституційна рада Франції 15 червня 1999 р. прийняла рішення не ратифікувати її, мотивуючи своє рішення тим, що надання мовам національних меншин особливих прав на офіційне використання порушить конституційні принципи цілісності Республіки, рівності перед законом та єдності французького народу. Не підписали та не ратифікували її Балтійські країни та Росія, хоча на території останньої є багато мов, яким загрожує вимирання. Крім цього, держави, які ратифікували Хартію, інтерпретують її норми по-своєму. Так, Польща надала статусу регіональної кашубській мові, яку до недавнього часу вважали діалектом польської, але відмовляється надати такий же статус сілезькій [8].

Щодо Закону України “Про засади державної мовної політики”, то його суперечливість та тенденційність є очевидною вже в Розділі I, де викладено Загальні положення, зокрема у ст. 1, серед основних термінів визначено:

– державна мова – закріплена законодавством мова, вживання якої обов’язкове в органах державного управління та діловодства, установах та організаціях, на підприємствах, у державних закладах освіти, науки, культури, у сферах зв’язку та інформатики тощо;

– регіональна мова або мова меншини – мова, яка традиційно використовується в межах певної території держави громадянами цієї держави, які складають групу, що за своєю чисельністю менша, ніж решта населення цієї держави, та/або відрізняється від офіційної мови (мов) цієї держави;

– мови національних меншин – мова меншини, що об’єднана спільним етнічним походженням [9].

Законодавець у контексті визначення терміна “регіональна мова або мова меншини”, скопіювавши його тлумачення із Європейської хартії регіональних мов або

мов національних меншин, дозволив собі вжити таке формулювання, як: “які складають групу, що за своєю чисельністю менша, ніж решта населення цієї держави, та/або відрізняється від офіційної мови (мов) цієї держави”. Використання терміна “офіційна” в контексті визначення терміна “регіональна мова або мова меншини” в Законі України “Про засади державної мовної політики” вносить плутанину у термінології мовних відносин в Україні, оскільки значення “офіційна мова” не розкрито як в даному законі, так і в жодному іншому законодавчому акті України. Крім цього, незрозумілим є не лише, що таке офіційна мова, але й скільки їх в Україні. Адже Основний Закон України поруч із державною українською мовою виділяє російську та інші мови національних меншин України.

Закон України “Про засади державної мовної політики” не лише нівелює статус української мови як єдиної державної, але й містить ряд суперечностей. Зокрема, положення щодо встановлення можливості застосування регіональної мови або мов меншин замість державної в роботі органів державної влади суперечать визначенню статусу державної мови, вживання якої, як вказано в ст. 1 цього ж закону “є обов’язкове в органах державного управління та діловодства, установах та організаціях, на підприємствах, у державних закладах освіти, науки, культури, у сферах зв’язку та інформатики тощо”.

У низці статей згаданого законодавчого акту пропонується під час здійснення повноважень місцевими органами виконавчої влади, органами Автономної Республіки Крим та органами місцевого самоврядування замість української мови як державної застосовувати мови національних меншин. Зокрема, у частині 1 ст. 11 цього закону міститься норма, згідно із якою: “У межах території, на якій поширена регіональна мова (мови) в роботі, діловодстві і документації місцевих органів державної влади і органів місцевого самоврядування може використовуватися регіональна мова (мови)... У листуванні цих органів з органами державної влади вищого рівня дозволяється застосовувати цю регіональну мову (мови)” [10].

Дані норми суперечать концептуально-правовій позиції Конституційного Суду України, викладеній в абзаці 4 п. 3 мотивувальної частини Рішення № 10-рп/99 від 14.12.1999 р., де однозначно вказано про те, що “публічними сферами, в яких застосовується державна мова, охоплюються насамперед сфери здійснення повноважень органами законодавчої, виконавчої та судової влади, іншими державними органами та органами місцевого самоврядування (мова роботи, актів, діловодства і документації, мова взаємовідносин цих органів тощо”, а також абзацу одинадцятому (останньому) п. 3 мотивувальної частини цього ж рішення: “положення Конституції України зобов’язують застосовувати державну – українську мову як мову офіційного спілкування посадових і службових осіб при виконанні ними службових обов’язків, в роботі і в діловодстві тощо органів державної влади, представницького та інших органів Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування, а також у навчальному процесі в державних і комунальних навчальних закладах України” [11].

Неконституційною також є правова норма частини 5 ст. 11 цього закону про те, що тексти офіційних оголошень, повідомлень, у межах території, на якій поширена регіональна мова (мови), за рішенням місцевої ради, можуть розповсюджуватись у перекладі цією регіональною або російською мовою (мовами). Вказане суперечить правовій позиції Конституційного Суду України, викладеній у абзаці п’ятому п. 3

мотивувальної частини Рішення № 10-рп/99 від 14.12.1999 р., де вказано, що “відповідно до чинних законів питання застосування української мови визначено щодо розгляду звернень громадян; діяльності Збройних Сил України та Національної гвардії України; видання друкованої продукції, призначеної для службового та ужиткового користування, що розповсюджується через державні підприємства, установи і організації (бланки, форми, квитанції, квитки, посвідчення, дипломи тощо); висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації; оформлення митних документів тощо” [12].

Таким чином, Закон України “Про засади державної мовної політики” не лише суперечить Конституції України, але й сприяє посиленню регіональних відмінностей та дезінтеграції українського суспільства.

Вагоме значення для захисту української мови мало внесення змін до Закону України “Про телебачення і радіомовлення” щодо частки пісень державною мовою в музичних радіопрограмах і радіопередачах, який регулює відносини у сфері телевізійного та радіомовлення [13]. Даними змінами, що вступили в дію 8 листопада 2016 р., було запроваджено квоти на трансляцію пісень українською мовою та ведення програм українською мовою на радіо. Зокрема, законом передбачено:

- встановлення 35-відсоткової квоти на пісні українською мовою для часових проміжків із 7:00 до 14:00 та із 15:00 до 22:00 та поступове її введення: протягом першого року – 25%, другого – 30%, третього – 35%;

- встановлення пільгової квоти на пісні українською мовою – 25% для радіостанцій, в яких ліцензією передбачено мовлення більше 60% продукту мовами ЄС;

- встановлення квоти на ведення ефіру українською мовою – 60% та поступове її впровадження: протягом першого року – 50%, другого – 55%, третього – 60%.

Необхідно зауважити що у “Роз’ясненні стосовно принципів застосування вимог законодавства щодо обсягу пісень державною мовою та обсягу ведення передач державною мовою” Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення [14] у частині “Ведення передач державною мовою” зазначено:

- мовою ведення передач є винятково мова дикторів та ведучих передач. Контроль за мовою інших учасників передачі (гостей передачі, слухачів тощо) не здійснюється;

- веденням передач вважається будь-яка репліка, проголошена диктором або ведучим, якщо її тривалість перевищує одну секунду. Цитування тексту іншою мовою в межах однієї репліки українською мовою зараховується до репліки державною мовою;

- рекламні ролики, оголошення про спонсорство, джінгли (зокрема ті, що транслюються всередині передач), анонси, заставки та оформлення передач не є передачами, контроль за обсягом їх трансляції українською мовою не здійснюється [15].

Так, 23 травня 2017 р. Верховна Рада України ухвалила, Закон України “Про внесення змін до деяких законів України щодо мови аудіовізуальних (електронних) засобів масової інформації”. Відповідно до цього закону, який набуде чинності 13 жовтня 2017 р., встановлено квоти передач і фільмів українською мовою на українських телеканалах, зокрема:

- для загальнонаціональних і регіональних ефірних (аналогових і цифрових) телеканалів, а також супутникових телеканалів, які ретранслюються провайдерами більше, ніж однієї області – 75% передач та/або фільмів українською мовою на тиждень у кожному з проміжків часу між 7.00 та 18.00 і між 18.00 та 22.00;

– для місцевих ефірних (аналогових і цифрових) телеканалів, супутникових телеканалів, які ретранслюються провайдерами винятково однієї області, а також телеканалів інших технологічних типів мовлення (наприклад, кабельних) – 60% передач та/або фільмів українською мовою на тиждень у кожному з проміжків часу між 7.00 і 18.00, та між 18.00 і 22.00;

– для всіх ефірних аналогових і цифрових, а також супутникових телеканалів – 75% передач новин українською мовою в кожному з проміжків часу між 7.00 і 18.00, та між 18.00 і 22.00;

– для супутникових інформаційних телеканалів – 75% передач українською мовою на тиждень у кожному з проміжків часу між 7.00 і 18.00, та між 18.00 і 22.00;

– для українських мовників, що володіють ліцензіями на закордонне мовлення при ретрансляції на території України – 60% мовлення українською мовою [16].

Згідно з даним законом, виняток становлять телеканали, що здійснюють мовлення мовами корінних народів. Зокрема, з 75 % мовлення на таких каналах українською мовою та мовами корінних народів частка мовлення українською не повинна становити менше 30% на тиждень. Мовні квоти не поширюються на суб'єктів державного іномовлення та супутникові телеканали, спрямовані виключно на вивчення іноземних мов.

Володіння державною мовою є не лише однією з ознак національної свідомості, але й однією з умов прийняття до громадянства України. Дана умова зазначена у п. 5 ст. 9 Закону України “Про громадянство України” [17].

Також, відповідно до Закону України “Про державну службу”, вільне володіння українською мовою є однією із загальних вимог до осіб, які претендують на вступ на держслужбу [18]. Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України № 301 від 26 квітня 2017 р. “Про організацію та проведення атестації на вільне володіння державною мовою для претендентів на вступ на державну службу”, затверджено порядок проведення атестації – оцінювання рівня вільного володіння державною мовою особами, які претендують на зайняття посади державної служби, відповідно до вимог щодо рівня мовної та комунікативної компетентностей [19]. Відповідно до нього, така атестація буде складатися з кількох етапів, зокрема:

- приймання заяв від осіб, які претендують на посаду держслужбовця;
- проходження письмової й усної частини атестації;
- визначення результатів атестації та інформування учасників атестації про них.

Пройходження атестації буде відбуватись на базі уповноважених ВНЗ, у яких буде створено атестаційні комісії. Їх персональний склад не може перевищувати 4-х осіб і затверджується наказом керівника вишу. Атестація в усній формі передбачає ділову розмову за певним сценарієм та повідомлення-презентацію на встановлену комісією тему. У письмовій формі – виконання тестового завдання та письмового перекладу тексту з професійних питань.

Дані заходи, попри дискримінаційний Закон України “Про засади державної мовної політики”, можуть посприяти утвердженню статусу української мови як державної, а також зміцненню її позицій в інформаційній, освітньо-культурній сферах, при цьому не порушуючи мовних прав національних меншин.

Висновки:

1. Правове забезпечення мовних відносин в Україні характеризується наявністю ряду неоднозначних та суперечливих елементів, невідповідністю багатьом положенням Конституції України. З одного боку, законодавством визначено статус української мови

як державної та гарантовано мовні права національних меншин, з іншого – основним мовним законом (Закон України “Про засади державної мовної політики”) знівлено статус української мови як державної та як мови міжнародного спілкування в Україні, створено правове підґрунтя для мовно-культурної дезінтеграції українського суспільства, поглиблення його регіоналізації на основі мовної ознаки. Фаворизуючи, фактично, російську мову, яка і так займає панівні позиції в медіа просторі України, Закон України “Про засади державної мовної політики” нівелює статус української мови як єдиної державної, оскільки низка його положень встановлюють можливість застосування регіональної мови або мов меншин замість державної в роботі органів державної влади.

2. В рамках забезпечення мовних прав національних меншин Конституцією України та окремими статтями законів України національним меншинам гарантовано право на використання своєї мови приватно, публічно та у зносинах із державними установами; право на вивчення своєї мови представниками нацменшин та здійснювати навчально-виховний процес у школі і дошкільних навчальних закладах.

3. Норми чинного законодавства щодо гарантування мовних прав національних меншин відповідають міжнародним стандартам захисту прав нацменшин.

4. Правове забезпечення публічного управління мовними відносинами в Україні потребує удосконалення в напрямку усунення протиріч та підґрунтя для мовного сепаратизму як однієї з передумов політичного розколу країни, загрози збереження її територіальної цілісності, створення умов для розвитку української мови як основного чинника національної ідентифікації та консолідації української нації.

Предметом подальших наукових досліджень стане проблема удосконалення мовного законодавства як складової формування ефективного правового забезпечення етнополітичних відносин в Україні.

Список використаної літератури

1. Конституція України. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.
2. Про звернення громадян : Закон України // Відомості Верховної Ради України. 1996. № 47. Ст. 256.
3. Про видавничу справу : Закон України // Відомості Верховної Ради України. 1997. № 32. Ст. 206.
4. Рамкова конвенція про захист національних меншин (ET5 № 157) // Збірка договорів Ради Європи. К., 2000. С. 117—124; Рамкова конвенція про захист національних меншин. URL : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_055.
5. Про основи національної безпеки України: Закон України // Відомості Верховної Ради України. 2003. № 39. Ст. 351.
6. Про ратифікацію Європейської хартії регіональних мов або мов меншин : Закон України // Відомості Верховної Ради України. 2003. № 30. Ст. 259.
7. Василенко В. Які мови в Україні потребують особливого захисту. Колізія між національним законом і міжнародними зобов'язаннями держави. URL : http://gazeta.dt.ua/POLITICS/yaki_movi_v_ukrayini_potrebuyut_osoblivogo_zahistu_koliziya_mizh_natsionalnim_zakonom_i_mizhnarodnim.html#17.
8. Масенко Л. Європейська хартія як інструмент розколу країни. URL: <https://day.kyiv.ua/uk/article/podrobici/ievropeyska-hartiya-yak-instrument-rozkolukrayini>.
9. Про засади державної мовної політики: Закон України // Відомості Верховної Ради. 2013. № 23. Ст. 218.

10. Там само.
11. Марковський В. Я., Демків Р. Я. Висновок щодо невідповідності Конституції України положень Закону України “Про засади державної мовної політики”. URL : <http://language-policy.info/2016/03/vysnovok-schodo-nevidpovidnosti-konstytutsiji-ukrajiny-polozhen-zakonu-ukrajiny-pro-zasady-derzhavnoji-movnoji-polityky>.
12. Там само.
13. Про телебачення і радіомовлення: Закон України // Відомості Верховної Ради України. 1994. № 10. Ст. 43.
14. Роз’яснення стосовно принципів застосування вимог законодавства щодо обсягу пісень державною мовою та обсягу ведення передач державною мовою. URL : www.nrada.gov.ua/ua/news/radanews/32803.html.
15. Там само.
16. Закон про мовні квоти на ТБ скеровано на підпис Президенту. URL : <http://detector.media/rinok/article/126373/2017-05-26-zakon-pro-movni-kvoti-na-tb-skerovano-na-pidpis-prezidentu>.
17. Про громадянство України : Закон України // Відомості Верховної Ради України. 2001. № 13. Ст. 65.
18. Про державну службу : Закон України // Відомості Верховної Ради України. 2016. № 4. Ст. 43.
19. Про організацію проведення атестації осіб, які претендують на вступ на державну службу, щодо вільного володіння державною мовою: Постанова Кабінету Міністрів України № 301 від 26.04.2017 р. URL : <http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd?docid=249955971>.

*Стаття надійшла до редакції 21.06.2017
Схвалена до друку редколегією 29.06.2017*

N. Pidberezhnyk

LEGAL SUPPORT FOR PUBLIC ADMINISTRATION IN THE FIELD OF LANGUAGE RELATIONS IN UKRAINE

This article provides analysis of the normative and legal framework of public administration in the field of language relations in Ukraine. The Ukrainian legislation and international agreements, ratified by Ukraine, concerning the guarantee of language rights of national minorities, are characterized. The legal status of the Ukrainian language is analyzed. The author proves the irreconcilability of the Law of Ukraine «On the Principles of the State Language Policy» and the Constitution of Ukraine, and defines it as such that promotes the language cultural disintegration of the Ukrainian society and poses a threat to the national security of Ukraine.

Key words: public administration, language, state language, language relations, ethno-political processes, national minorities, national security.